

'WERK AAN PRESTATIECONTRACTEN DECENTRALISATIES'

Het gesteggel om budgetten zou nog maar een voorbode zijn van de problemen die na het transitiejaar aan de oppervlakte komen als de meerderheid van gemeenten slechts blijft kijken naar uren.

Auteurs: Nico van Wijk

De hoogleraar Inkoopmanagement voor de publieke sector maakte zich eind 2014, toen wij hem spraken, niet zo druk om deadlines en dergelijke. "We kunnen wel lawaai maken, maar voor 90 tot 95 procent van de huidige zorgvragers verandert niets volgend jaar", zegt Jan Telgen. "Het gaat om mensen die vandaag en waarschijnlijk ook volgend jaar weer de zorg nodig hebben."

Dan 2016. "Dat is een spannender affaire", aldus Telgen. Door qua budgettering aan de voorzichtige kant te zitten, staan zorgaanbieders op scherp. "Het hakt erin bij de aanbieders", zegt de hoogleraar, maar hij maakt zich grotere zorgen om de inhoud van de contracten met deze organisaties.

"De meeste gemeenten spelen AWBZ'tje", is de conclusie. Telgen inventariseert dat in ruim 75 procent van de contracten geen prestatieafspraken zijn opgenomen. "In drie op de vier gevallen worden slechts afspraken gemaakt op basis van de gewerkte uren. De huidige contracten belemmeren de nodige efficiency"

“

Welke rol de gemeente heeft ten opzichte van zorgaanbieders.

Wijkteams

Alleen de opmars van wijkteams is nieuw, stelt Telgen. Of die wijkteams zorgen voor de nodige efficiencywinst, staat hoe dan ook ter discussie. Gaan de gemeenten het echt anders regelen, of "gaan ze ook in 2016 een beetje knijpen?" is de vraag.

Het advies is goed te kijken naar de verschillende inkoopmodellen en vooral prestatieafspraken te maken.

In de kern gaat het om de vraag welke rol de gemeente heeft ten opzichte van zorgaanbieders. De keuze voor het ene of andere model heeft belangrijke consequenties. Het is de bedoeling dat regio's en gemeenten alle voor- en nadelen van de [verschillende modellen](#) op een rij zetten en vervolgens een bewuste keuze maken. "Ik krijg niet de

indruk dat het zo gaat", laat de hoogleraar weten.

Wie dit wel gaat doen, wordt aangeraden vandaag nog te beginnen. Na de keuze voor het ene of andere opdrachtgeversmodel zal het zo weer drie maanden duren voor de contracten zijn gesloten en het zal tijdens de vakantieperiode lastiger zijn om hiervoor geregeld om de tafel te gaan.

Het schrikbeeld is de situatie rond de Wmo in 2007 en 2008. Ook toen wist de gemeente als kopende partij volgens Telgen niet goed waar ze eigenlijk mee te maken had. Datzelfde gold voor de verkopende partijen: de zorgaanbieders.

Als het gaat om de Jeugdzorg hangen er nog meer donkere wolken boven het decentraliseren van de taak. De zorg is dit keer veel gecompliceerder en er wordt veel meer bezuinigd dan het geval was bij de overheveling van de Wmo, wat ook met trammelant gepaard ging. "Dus ja, ik houd mijn hart vast."

TRANSITIE WMO BRACHT GEEN EFFICIENCYWINST

De decentralisatie van de Wmo in 2007 heeft niet geleid tot minder kosten voor gemeenten. Wel tot grote verschillen.

Dat voorspelt weinig goeds voor de drie decentralisaties op 1 januari 2015, volgens hoogleraren Maarten Allers en Hans de Groot van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo).

Goedkoper, meer maatwerk voor de burger en betere democratische controle. Dat zijn de voordelen van de decentralisatie van sociale regelingen naar

gemeenten. Helaas, het gaat niet op, blijkt uit onderzoek naar de effecten van de grote decentralisatie van de Wmo in 2007. De hoogleraren van het Coelo deden het onderzoek om lessen te trekken uit het verleden.

"De decentralisatie heeft geleid tot verschillen in zorg aan burgers", is de conclusie. "Het is de vraag of dergelijke verschillen maatschappelijk geaccepteerd worden."

Beleid

Wie hulp nodig heeft, hoeft het nog niet te krijgen van de gemeenten na de drie decentralisaties vanaf 2015. Ho-

eveel mensen daadwerkelijk worden geholpen, hangt niet af van het aantal hulpbehoevenden in een gemeente, maar van het beleid van de gemeente. "Opvallend zijn de grote verschillen tussen gemeenten in het aantal cliënten dat huishoudelijke hulp ontvangt", schrijven de hoogleraren in een artikel in [Economisch-Sociale Berichten](#). Grote invloed op het aantal mensen dat hulp krijgt, blijken de inhoud én de uitvoering van het beleid te zijn, dat de gemeenten heeft opgesteld.

Een ander probleem blijkt de verdeling van het geld naar gemeenten te zijn, aldus de hoogleraren. Door de systema-

tiek krijgen gemeenten die royaal zijn in de uitkeringen aan burgers, relatief meer geld. De verdeling van het geld door de overheid is dus niet gebaseerd op het beleid, zoals dat door gemeenten wordt uitgevoerd. Ook de veronderstelde schaalvoordelen bij de uitvoering van de Wmo 2007 blijken er niet te zijn. Er is wel een minimaal procentueel voordeel in de kosten bij gemeentelijke indicatie, advies en beleidsvoering.